

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el.
 Észiratóz nem adtnak vissza
 Egyes szám ára 10 kr.
 A nyilatkozat minden garmonisor díjja 20 k

Z E M P L E N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetésekül:
 Minden egyes szó után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, díszbetűs körzettel ellátott hirdetésekért terméérték szerint, minden centimeter után 3 kr számítottatik.
 Állandó hirdetésekül kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

A Tokaj-Hegyalja érdekében.

(Folytatás és vége.)

A vasuti tarifákat illetőleg óhajtható volna, hogy a bodrog-keresztúri, liszka-tolcsvai és sárospataki állomások, valamint Szerencs, S.-a.-Ujhely és Miskolcz átmeneti árszabásokat (Durchgangstarife) nyernének.

A mi a vámviszonyokat illeti, Magyarország nem áll rosszabbul Németországgal szemben, mint más országok. A Németország mérvadó körében ez idő szerint uralkodó áramlatnál fogva nem is igen remélhető, hogy e tekintetben egyelőre kedvező fordulat álljon be.

Egy rendkívül fontos visszasság, mely a tokaj-hegyaljai borokkal való kereskedés felvirágzását gátolja, abban áll, hogy a hajdan oly híres tokaji bor a gyakori — ugyszólván — mindennapi hamisítások folytán a közönség körében hitelet vesztett.

Mindenki ismeri azon módot, mely szerint Délmagyarországon asszaborok nyeretnek. Ezen mazsolákkal és cukorral édesített borokat „asszaborok”-nak nevezni, kárhuzatos visszaélés és utalok e tekintetben báró Babónak a „Weinlaube” című lapban (1882. évfolyam I. sz.) közzétett kitűnő cikkére.

De a kereskedők nem érik be azzal, hogy a mazsolákkal vagy cukorral édesített délmagyarországi borokat ruszti, szentgyörgyi stb. aszúknak nevezik, de ők ezen borokat mint „édes felsőmagyarországi” (süsser Ober-Ungarn), vagy mint „tokaji” vagy éppen „tokaji aszú” hozzák forgalomba.

Ezen állításom igaz voltáról bárki könnyen szerezhet meggyőződést. Berlin majd minden bor-, gyarmataru- és csemege kereskedésében találunk magyar borokat. Tessék ezen boltok bármelyikében 1⁵⁰—2⁵⁰ márkáért „édes felsőmagyarországi” vagy „tokaji” bort kérni és az 5/8 liter tartalmu palackot próbának alávetni. Vegyelemzés alig szükséges; az egyszerű nyelvpróba azonnal konstatálja, hogy ezen borok nem hegyaljai, de dél-magyarországi borok.

Még gyalázatosabb azon visszaélés, mely e tekintetben a tokajival mint „gyógyborral” üzetik. A gyógyszerárak nagy része, különösen déli Német-

országban és a Rajna vidékén magyar gyógyborokat (Medicinal-Ungar-Weine) árulnak. *Határozottan állítom, hogy mindezen borokban egy csepp hegyaljai bor sem található.*

Természetes, hogy lelkiismeretlen (de a legtöbb esetben megcsalott) üzerek ezen eljárása igen alkalmas arra, hogy a tokaji bor jó hírnevét alássa, megrontsa.

A magyar kormány külügyi közegei útján könnyen meggyőződhetik arról, valók-e állításaim és igenlő esetben megteheti a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy a Magyarország legnemesebb borának nevével üsött visszaélést meggátolja.

E tekintetben legcélszerűbb volna, ha a magyar kormány a konzulatokat utasítaná, miszerint Berlin és Dél Németország s a Rajnavidék különböző városainak egyes boltjaiban a palackkonként 1^{1/2}—2^{1/2} márkába kerülő „édes felsőmagyarországi” és „tokaji” borból próbákat szerezne és ezeket szakértők által megvizsgáltatná.

Miután a tápszerek, élvezeti és használati tárgyak forgalmáról szóló törvény 10. §-a kijelenti, hogy „hat hónapig terjedhető fogsággal és 1500 márkáig terjedhető pénzbírsággal vagy ezen büntetések egyikével büntetettik: 1) ki a forgalomban és kereskedelemben való tévesztés céljából táp- és élvezeti szereket utánoz vagy hamisít; 2) ki tudva megrontott, utánozott, vagy hamisított táp- vagy élvezeti szereket ezen körülmény elhallgatása mellett elad vagy tévesztést célzó elnevezés alatt áruba bocsát” és miután ugyanezen törvény 11. §-a rendeli. Ha a 10. §. 2. sz. alatt jelzett cselekmény gondatlanságból követtetett el, 150 márkáig terjedhető pénzbírság vagy fogság állapítandó meg; ennél fogva a magyar kormánynak az illetékes hatóságnál tett feljelentése elegendő arra, hogy a jelzett üzelmeknek véget vessen.

Köztudomású dolog, hogy az édes borok ára a Hegyalján évről-évre feljebb száll. Hogy tehát azok, kiknek nem áll módjukban édes felsőmagyarországi borokért oly magas árakat fizetni, egyes német házak azon rendszert hozták be, hogy tiszta fanyar hegyaljai borokat tiszta indiai nádcukorral édesítenek meg és ezen borokat „édesített felsőmagyarországi” neve alatt hozzák forgalomba.

különben India szintén kikerekített határokkal bír.

Miután a hőség a magasság növekedtével csökken, a forró földön emelkedő fensikok az emberre a legkedvesebb fekvésű helyek. Ezen földek óriási kőpilléreiken a mérsékelt földön, egy-egy darabját tartják vállaikon, annak klímájával. Nubia lakói Afrika legműveltebb népei, Amerikában az inkáktól lakott perui fensikok, Gvatamálában és Mexikóban az Anahuak fensikok már Amerika felfedezésekor hatalmas műveltség fejlődött ki, úgy, hogy a tudósok nem is igen hittek eredetiségében, hanem Khinából bevándorolt idegen növénynek nézték. Peru fővárosából Cuscóból, hat méter széles, gyönyörű fákkal szegélyezett és porfirtáblákkal kövezett út ágazott az ország különböző részeibe, melynek hossza jóval meghaladta a Pacific vasut hosszát. Az esőtlen partvidék öntözésére csatornahálózattal bírt. Sőt még az irodalomban is jártasak voltak. Ollanta költő tragédiái több európai nyelvre is lefordítottak.

A tengernek szintén nagy szerep jutott az emberi történetében. Végtelensége nagy hatással van nemcsak a civilizált, de még a vad népekre is. Minél közelebb esik ugyanis valamely hely a tengerhez, lakóiban annál nagyobb vágy támad hazájuk elhagyására, kereskedelmők annál nagyobb lendületet vesz. Ebből folyólag annál nagyobb vagyoni jólétre s polgáriosságra tehetnek szert. Innen az emberek inkább a partok mentén szeretnek megtelepedni. A vad népek azért, mert a tengerből szedik élelmüket, a civilizáltak, mert ezek a kereskedelem fel és lerakó helyei. A »tengerek gyöngyei« a szigetek is elősegítették a kereskedelmet s a különböző nemzetek egymásközi érülködését. A phoeniciaikat, az ókor ezen legelső kereskedelmi népét Cyprus

A közönség nagyon kedveli ezen borokat és alapos kilátás volt arra, hogy ezen borok, melyek minden tekintetben értékesebbek a ruszti stb. boroknál, minél nagyobb fogyasztási tért hódítanak, ha sokan az „édesített” kifejezésen fel nem akadnának.

Ezen idegenkedés azonban teljesen megszűnnék, ha a közönség meggyőződne arról, hogy természetes édességű felső magyarországi bor 1^{1/2}—2^{1/2} márkányi a detailkereskedésben nem kapható és hogy az, mit neki ily áron mint asszabort eladnak, nem természetes édességű bor, de még kevésbé tokaji.

Ennél fogva kétségtelen, miszerint a hegyaljai borok kivételének emelése és biztosítása érdekében történnék, ha a magyar kormány erélyes lépéseket tenne arra nézve, hogy az asszaborokkal való kereskedés terén előforduló, fentebb jelzett visszaéléseket megszüntetné.

Szent meggyőződésem, hogy a Hegyalja Magyarország aranybányája lehetne és Frankhon leg gazdagabb tartományával, a Champagne-val egy színvonalon állhatna. Ez azonban csak akként érhető el, ha a jelzett visszaesések megszüntetnének és a Hegyalja ezen drága értékű, pompás terméke, melynek egyrangú versenytársa sohasem volt és nem is lesz, való értékére emeltetnének, úgy hogy oly árakat érne el, melyekre mint a világ legjobb bora érdemes. Ily esetben a hegyaljai bor magas árai daczára még több fogyasztóra találna, mint most.

Felhívás.

A magyar-nyelvet és népnevelést terjesztő egyület létesítésének előkészítésével megbízott t. megyei választmány nevében alulirt alispán — mint azon választmány elnöke — tisztelettel felkérem mindazokat, kik magokat mint alapító, rendes, pártoló vagy ingyenes tagokul az együletbe lépni kötelezték, valamint mindazokat is, kik az ügy iránt érdeklődnek, vagy abba még ezentul belépni szándékoznak, hogy az egyület megalakítása végett a jövő júniushó 5-én, d. u. 3 órakor, a megyeháza nagy-teremben tartandó közgyűlésre megjelenni sziveskedjenek.

szigete hívogatta a tengerre; az szolgált először pihenő helyül próbálatlan szárnyaiknak. Az apennini félsziget lakóit Elba szigete, Korsika és a Baleárok tanították hajózáni. Nyugat-Európát Nagy-Britannia, Ritter szerint nehéz lett volna elképzelni, mily folyást vett volna a történelem a fent említett szigetek nélkül. Valószínűleg az emberiség barbárságban maradt volna és még ma sem ébredt volna önmagának tudatára.

Azonban a tenger közelsége még nem elég valamely földrész lakóinak előhaladására. Szükséges ezenfelül, hogy jó partfejlődése legyen s a hajóknak alkalmas kikötőül szolgáljon. E tekintetben Európa áll legelő. Afrika számos benyomattal bír ugyan, de hajózársra alkalmas öblözetek csak északon van. Miért is csak ezen rész lakói tudtak az ó-korban jelentőségre vergődni Ázsia keleti, déli és nyugoti részén tagozott. Történelme is csak ezen résznek van. Észak-Amerika inkább keleti részén csipkézett.

Gyönyörű példája a vízszintes tagosulásnak Görögország, mely e tekintetben a Cimpás levélhez hasonlít. De az emberi dicsőség nem is ragyogott sehol oly nagy fényben, mint ezen hitvány földdarabon.

Ha már most vizsgáljuk azon pályát, melyet a történelem haladása közben tett, azt fogjuk tapasztalni, hogy az egy, a tenger által erősen öblözött vonalon haladt végig. Kezdvé Ázsia déli részén, Kis-Ázsia, Foenicia és Egyiptomon, Görög-, Olasz-, Spanyol- és Angolországokon keresztül tévé meg fáradságos munkáját. Innen a sulypont Amerikába tétetett. A vén, kiélt Európából most már ide vándorolnak a jobblét után sovárgó emberek, hogy itt megfeszülődjen, az emberiség előhaladásának zászlóvivői legyenek.

Szabó Kálmán.

T Á R C S A.

A föld befolyása az emberiségre.

(Második közlemény.)

A hegyek gyakran válaszfalat képeznek nemzet és nemzet között. Az oecán, mely valaha áthághatlan akadályként húzódtott az emberiség között, immár le van győzve. A hegyek megmaradtak azok, amik ezelőtt voltak. Délamerikában Chili lakói még ma sem juthatnak át az argentin köztársaságba az Andeszekén. Innen van aztán, hogy egy hegység két különböző oldalán lakó népeknél különböző szokások, hajlamok és törekvések fejlődve ki: politikailag igen bajosan, vagy éppen nem egyesíthetők. A Balkán félsziget lakói pl. nehezen lehetnének egységes nemzetté összemöríthetők. Ily földalakzatok inkább az autonómianak kedveznek. A dolog így áll Svájczzal is. Németország földarabolsága szintén földrajzi motívumokban keresendő. Ellenben az oly fensikok, vagy alföldek, melyek párkányhegyekkel környezve, nagyon alkalmasak az egységes állami életre. Ily területnek egyik legszebb mintája kedves hazánk. Medenczejét északnyugatról, északról és keletről magas hegyláncz, délről pedig a Duna és Száva köríti. Ezen természetes határvonal lakóit, bármily nemzetiségük legyenek is, közös végzetre hívja. Ily természetes határa van még Olasz-hannak is, mely hogy ennek daczára sem tudott a nyugotrómai birodalom enyészttől egész napjainkig egyetemességre vergődni, abban leli magyarázatát, hogy nincs neki egy nagy városban sulypontja. Spanyol-, Cseh- és Bajorország, nem-

Mai számunkhoz egy fél iv melléklet van csatolva.

Ennek tárgyai lesznek:
1) A végrehajtó bizottság által készített alapszabályok megállapítása. Ennek alapján
2) az elnök és az egyesület többi tisztviselőinek megválasztása s ez által az egyesület formáliszerű megalakítása.

Egyszersmind felkérem mindazokat, kiknél aláírási iverk vannak, hogy ezen iverket a fentírt közgyűlésre magokkal hozni, vagy addig hozzám juttatni sziveskedjenek.

Kelt S. a. Ujhelyben, 1883. évi máj. 28.

Matolai Etele,
alispán,
mint a végrehajtó bizottság elnöke.

Levelezés.

New-York, 1883. májushó 7-én.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Megszűnt az örömrivalgás a csángók hazatérésük által előidézte.

Még egyfelől az ország 1000 lelket nyert, másrészen sok ezret veszít, mert a kivándorlás folyton tart, s a helyett hogy szűnnék, folyton növekszik: pedig a mostani körülmények itt is nagyon mostohák és nem kedvezők a kivándorlóknak; lehetett is az elmúlt két hónapban a szegény megérkezett magyarokat százával a Castle Gardenban heverni látni, és csak egyes emberek könyöradományai mentették őket az éhezéstől, még foglalkozást találtak. Az osztrák-magyar védegyelet már régebben beszüntette működését és helyet engedett egyes embereknek, kik magokat magyaroknak nevezik s a szegény megérkezőket kifosztják, meglesvén őket a Castle Garden előtt, és bírván nyelvet, könnyen megejtik.

En, ambar nem hivatásom, mindenkor késsen vagyok honfitársaimnak szolgálni: és miután ismerettségem és összeköttetésem által sokszor azon helyzetben vagyok, hogy értük valamit tessek, totul magyarul beszélnek, hát csak forduljanak hozzám bármikor és miben.

Jelenlegi állásom az »Oesterreich Americanische Zeitung«-nál van, irodám pedig 24 North William Street, a hol naponta 2-től 6-ig található vagyok.

Honfitársaimnak pedig következő tanácsot adok: ha otthon megélhetnek ne vándoroljanak ki az országból, ha mindjárt rosszabbul megy is soruk, itt sem mind arany a mi fényük, szorgalom és mértékletesség mellett otthon is lehet haladni.

De ha el vannak határozva szerencsét más országban próbálni, menjenek egyesek Hamburgba, ne hallgassanak semmi ügynökre, ne menjenek Morris és Comphoz, hanem A. Flatauhez Admiralitaten Strasse, ott 50 frtért kapnak jegyet New-Yorkig, ha van egy kevés pénzüket, ne váltsák be még ide nem érnek.

Ide érkezve, pénzüket ne a Castle Gardenben váltsák be, mert ott mindig kevesebbet adnak érte; hanem menjenek 45. számú Bivay üzletbe — a mi nem messze esik onnan — és váltsák be ott, de őrizkedjenek különösen a magyaroktól, akik a Castle Garden körül mint az éhes czapa prédáját lesve olalkodnak.

Ha tovább szándékoznak, akkor jegyüket bármelyik társulatnál vehetik, mert nincs most concurrenczia, ha pedig itt maradnak, forduljanak hozzám, én szivesen minden fizetés nélkül szerzek munkát ha lehet.

Különös ujság nincsen, a két magyar egyesület, eddig mégis csak valamit tett, most együtt semmit, tegnap gyűlésünk volt; várjuk a könyveket Magyarországról, de úgy látszik hiába.

Ha t. szerkesztő ur lenne szives lapját nekem elküldeni, én cserében a fent említett lapot küldeném, azonkívül néha-néha külön levélben is tudósítanám az itteni magyarokról.

Kérem a honi lapokat jelen közleményemet átvenni.

Nyitray Emil.

Sátoralja-Ujhely műpártoló közönségéhez.

A függöny ez évad alatt ma utolszó gördül le s — sajnos! — tán ismét évekig elválaszt e város közönségétől, melynek vajha annyi műélvét, szórakozást szerezhettem volna előadásaimmal, a mennyire azt önök iránti nagybecsülés, rokonszenvem, szeretetem sugalta.

Ha minden törekvésem daczára nem feleltem meg mindenben az önök várákozásának, igényeinek, ha előadásaim körül hibák, hiányok voltak, kérem, méltóztassanak azt emberi gyalóságából eredt tévedéseknek betudni s ne vonják meg tőlem legbecsesebb, legdrágább jutalmukat jó emlékeket.

Köszönöm a pártfogást, rokonszenvet, melylyel megtiszteltek, köszönöm a sajtó szives támogatását, mely hivatását felfogva, bölcs tanácsaival, utmutatásaival a magyar színészetnek hasznos szolgálásokat tett.

Sátoralja-Ujhely, 1883. június 3.

Krecsányi Ignác,
színigazgató.

A színügyi bizottsághoz.

Mélyen tisztelt tekintetes színügyi bizottsági elnök ur!

Nagytekintetű színügyi bizottság!

Mielőtt e városból most már harmadizben részemről a legjobb emlékekkel távozzom, elmulasztatlan kötelességemnek tartom tekintetességnek, mint a színügyi bizottság elnökének s e testület tagjainak az irántam minden alkalommal tanusított jóindulatát, önzetlen támogatását s pártfogását szívből fakadó köszönetemmel s hálával nyilvánítani.

Ön, mélyen tisztelt elnök ur, itt működésem tartama alatt minden tettével, gondolatával a magyar színészet szellemi és anyagi felvirulására, javára működött.

Jól tudom, hogy elnök ur e nemes eljárása nem személyemet, hanem az ügyet, melynek én csak egy igénytelen közharcosza vagyok, a magyar színészetet illette.

Fogadja tehát ön és a színügyi bizottság minden tagja a magyar színészet nevében köszönetemet s kérem, tartsanak meg nagybecsült jó emlékekben a viszontlátásig.

Sátoralja-Ujhely, 1883. június 3.

Krecsányi Ignác,
színigazgató.

Külömfélék.

(A városi küldöttség,) mely a honvédség itthagysa tárgyában Budapesten járt, hazaérkezett. A honvédelmi miniszter beteg lévén, b. Fehérvári államtitkár fogadta a küldötteket s megígérte, hogy ha Ujhely város mindazon dolgokat teljesíti, melyek a honvédség elhelyezésének barhol is főfeltételei, kérelmének elég lesz téve. A város, szerencsére még idejében menesztette e küldöttséget, mert az úgy már éppen a döntő határozat előtt állott, mely csaknem bizonyos, hogy hátrányára ütött volna ki. Már most tehát lázas erélylyel kell hozzáfogni a kaszárnya építéshez s egyszersmind a lőter kihasításához. Az államtitkár azzal bocsátotta el a küldöttséget, hogy a miniszter intézkedéséről rövid nap alatt értesítendő a város hatóságát.

(Gyászhir.) Évva-András és hozzátartozóit mély családi gyász érte; derék jó fia Andor, gr. Zichy Edmund egyik tulajdonai birtokának tudományosan képzett gazdatisztje, kit felebbvalói éppugy szerettek mint alárendeltjei; ki szepölten jelleme s derült kedélyénél fogva azon vidék széles köreibben tartós rokonszenvet ébresztett maga iránt, m. hó 31-én, éppen midőn édes atyja nála látogatásban volt, vadászat alkalmával egy fegyver gyilkos csövének esett áldozatul. A részvevő közönség, az ismerősök, a család fájdalmában őszintén osztozó barátok felénk fordulnak s már családi összeköttetéseinknél fogva is töltünk várják, hogy a tragikus eset részleteit és okait feltárjuk előttük. A kérdésekre azonban: valjon önakarat avagy a véletlen oltá-e ki a sok reményre jogosító ifju élet fátyláját — adósoknak kell maradnunk a felelettel. Az elsőt márcsak azért sem hihetjük, mert ki szüleit úgy szerette, mint ő s viszont azok őt, töprengő lelkének minden elviselhetlen fájdalma mellett sem választhatta ki azt az időt az élettől való menekülésre, midőn jó öreg atyja hozzá éppen gondjait felejteti s faradalmait kipihenni tért. De nem hihetjük azért sem, mert kedélyvilága, életnézetei sokkal tisztultabbak voltak; hosszú küzdése a létért, sokkal jobban megacélozták idegeit, semhogy azokat valamely beteges képzelődés köde elhomályosítani avagy ereje megtörni képes lett volna. Az a pálya, melyet a megboldogult annyi előszeretettel választott magának, küzdőinek babért, dicsőséget vajmi keveset nyújt ugyan, de hullámai sem dobnak annyi erkölcsi hullát partra, mint a fénytől és fénynek élő közélet sokfelé ágazó folyamai. Kik a fenséges természethez — melyben minden kis fűszál egy változatlan, örök törvénynek hódol — oly közel állnak, mint a gazdasági kultúra bajnokai, bizonyára jobban megóva maradnak mindazon pusztításoktól is, melyek a mai hanyatló közerkölcs nyomaiban járnak. De végtére is lett legyen oka bármi e szerencsétlenségnek, mindenképpen fátumszerű marad az s mitsem von le a veszteség súlyából, mely ezáltal szeretteinek szívére nehezedik s még kevésbé azon jellem szepöltenességéből, mely eszményképpül a becsületet állítva magának, az ahoz vezető ösvényről soha egy percig sem tántorodott le. Váratlan halálának híre gyorsan futá be szülővárosát s mindenfelé a legmélyebb részvétet kelté föl. A család gyászában bizonyára minden érző kebel osztozik, de ha a csapás közvetlen pillanataiban létezhetik számára vigasz, mely fájdalmát enyhítheti, a közrészvét mellett egyedül a tudat: hogy a gondviselés által oly rövidre mért

pályáját hivatásszerűleg, emberül töltötte be. Ő maga lehullt mint a csillag, bukása gyász, de fényt hagy maga után s ez: jó emlékezet. Évva család részéről kiadott gyászlevél így szól: „Évva-András és neje Balásházy Terézia, továbbá gyermekeik: Ottil, férj. Borúth Elemérné férje és kis-korú gyermekei; Kálmán, neje Szabó Mariska és kiskorú gyermeke; Jolan férj. ifj. Farkas Lajosné; Ilon, Ödön s számos rokonaik nevében fájdalom-telt szívvel jelentik szeretett fiok, testvérük, sógorok s nagybátyjuk Évva-Andor okleveles gazdatisztnek, májushó 31-én reggeli 5 órákor életének 35-ik évében fehérmegyei hatvani pusztán váratlanul történt gyászos elhunyat. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 1. é. n. d. u. 5 órákor tetetnek a ref. egyház szertartása szerint a hatvani pusztán közös temetőjében örök nyugalomra. S. a. Ujhely, júniushó 1. 1883. Béke és áldás a korán elköltözött jó fiu és testvér hamvai felett!

(A majálisok) ma-holnap már egészen ki-mennek a divatból, nem is csoda, mert az időjárás évek óta fel van fordulva. A május ez idén is hideg, szeles volt s így a zöldben való mulatásra teljesen alkalmatlan. A kirándulások hónapjává tehát a június avange-irozott. Helybeli tűzoltó-egyesületünk e hó 24-én tartja nyári mulatságát a Torzsáson, mely mint a tűzoltók minden mulatsága népesnek ígérkezik. Ma pedig Sáros-Patakon mulat az ottani tűzoltó egyesület; a mulatságra a mi tűzoltóink is meghívtak, de az egyesület most magát testületileg képviseltetni nem fogja.

(Eljegyzés) Szentiványi László málcza föld-birtokos a közelebbi napokban jegyezte el Tischler Gabriella kisasszonyt, néhai Tischler Agoston báj és kellemeiben gazdag leányát. Esküvőjük e hó 26-án leend.

(Az ebek pusztítása,) melyhez oly nagy energiával láttak, megszűnt s azóta a koborító ebek ismét nagy számmal csatangolják be az utcákat. Mindössze is 100 eb az, melyet elpusztítottak s bizonyára maradt még ezer, mely a közbiztonságot komolyan veszélyezteti. A mérgezés nem bizonyult be gyakorlatinak, a gypmester pedig, miután egyeb teendője is van, szintén nem bír elég erővel a kiadott rendelet végrehajtására. Nem marad tehát egyéb hatra, mint a kutyatartást adó behozatala által megnehezíteni s ekép a jelenlegi létszámot jelentékenyen leapaszítani. Tudjuk, hogy nem egy hangos torok, mely a közterhekhez csak frázisokkal járul, ellene lesz ez intézmény behozatalának, de a veszélyeztetett személybiztonság megóvása oly hatalmat ad az illető hatóságok kezébe, melylyel könnyű szerezni tullehetik magukat a nyarsopolgári renitenczián, ha — akarják. Itt pedig akarni kell, mert a mulasztás vagy közönynek gyászos következményeiért a felelősség is az ő vállakra nehezül. Tehát vagy így vagy úgy, de a helyzet ily el-kutyasodásán czélszerű intézkedések által mielőbb és pedig gyökeresen segíteni kell.

(Dr. Sebeök Antal) városi orvos figyelmezteti a szülőket: hogy a védhimlő oltást a »Zemplén« mult számában közzétett időszakokban folytatandja.

(Meghívó) a sárospataki polgári önkéntes tűzoltó-egyesület, a főiskolai ifjusági önkéntes tűzoltó-egyesület és az állami tanítóképződei önkéntes tűzoltó-egyesület által 1883. évi júniushó 3-án Sárospatakon, az u. n. »Kossuth-kertben« tartandó díszgyakorlattal egybekötött tavaszi táncmulatságra, melyre a t. közönséget tisztellett meghívja a rendezőség. A díszgyakorlat kezdete d. e. 10 órákor, a társasbéd 1 órákor. Belépti díj személyenkint 20 kr., ebédjegy 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a város-haz nagy termében tartatik meg a társasbéd és a táncszívalom. Ebédjegyek előlegesen válthatók Pavletits Gyula rendező-bizottsági pénztárnoknál, a népbankban.

(Gyilkos vő.) Sárospatakon egy polgár-ember már régebb idő óta rossz lábón állott anyósával. Az ellenséges indulat végre annyira fokozódott, hogy a férfi az asszonyt a mult pénteken meggyilkolta, aztán, hogy elpalástolja tettét, a nőt felakasztotta. Valami örült gondolat hitethette el vele, hogy így nem fognak a gyilkosság nyomára jönni.

(Kozma Sándor,) kir. főügyész jött tegnapelőtt városunkba s másnap, azaz: szombaton a törvényszéki fogházat vizsgálta meg Liszy kir. ügyész, Löcherer törvényszéki orvos és a fogház-felügyelő társaságában. Bejártak minden szobát, valószínűleg így akart meggyőződni a főügyész a börtönhelyiség szűk voltáról. Hogy miként nyilatkozott s mi a vizsgálat eredménye, az még nem jutott tudomásunkra.

(Ma egy hete) a piaristák templománál tartott ünnepi körmenet, ez alkalommal a templomban Fűredy kegyesrendi tanár és pap nagyszabású szép beszédet tartott.

(Az ideai szőlőtermés) csekély volta általános lehangeltséget idéz elő a szőlősgazdák kö-

Folytatás a mellékleten.

Január 1-én kedves nőm velem akart jönni a színházba. Emlékszem, hogy soh'sem voltam olyan vidám s jó kedvű, mint ama végzetes estén. Magam öltöttem őt, édes szavakat sugtam neki, szóval mint egy rajongó szerelmes forogtam körül. A min épen nem lehet csodálkozni, mert egybekelésünk óta alig mult el rövid 3 hónap.

Mint mondom, különösen vig voltam, de már akkor megvillant agyamban a gondolat, hogy ez az öröm nincs ingyen... Már tíz éves korom óta tapasztaltam, hogy vidám kedélyhangulatomat mindig valami kellemetlenség vagy baj követte.

Különben hagyjuk el ezt. Csak a tényeknél kell maradnom. Mi a másodemeleti páholyban ültünk. Városi színházunk elég nagy, van terjedelmes földszintje s három emeletes páholya. Tervben volt ugyan egy köszínház kiépítése, de minthogy a faalkotmány több meleget adott, meglegedtek azzal. Később meg tudtam, hogy e melegség megőrzése végett a két fa fal közti hely erősen megvolt tömve szalmával. Azt hiszem, hogy a máglyák, melyeken a közép-korban a haereticusokat égették, nagyobb gond- és figyelemmel nem voltak elkészítve. A színpadon valami különös bohókás darabot adtak elő. A három szerelmes már el volt rejtve a diván alá, a képek mögé és a kredenczbe. A közönség feszült figyelemmel várta a megoldást.

Egyszerre a földszinten valami különös, félelmetes zugás támadt, melynek okát én föl nem foghattam. Áthajolva a páholy korlátján, kíváncsian néztem le. Minden arczon valami könnyű félelem tukrózódott vissza. A vészjósló moraj habként gördült tova a terem egyik végétől a másikig, egyre nőtt, nagyobbodott, végre kitört velőtrázó, nem emberi hangon a rettenetes kiáltás: »tüz«!...

Az ezernyi tömeg a földszinten folált helyéről, mint egy ember.

Éles sikoltások szeltek át a terjedő füstöt, sok nő elájult. Néhány erőteljes erélyes hang a rendre figyelmeztetett.

Ebben a pillanatban a színpad felső függönyén, mely diszkapunak is nevezetik, egy nagy tojásdad alaku élénk piros folt keletkezett.

Ha gyermekkorotokban papirost gyujtotatok, tudni fogjátok, hogy a lánghoz nem fordított rész, eleintén vörösödik, azután gyul, végre ég. A tojás alaku folt a diszkapun épen így növekedett, meggyult s a vastag vászon lángoló foszlányai meggyujtották a coulissákat.

A tömeg a kijárási felé indult.

Azok nem voltak élő emberek: az egy compact, összenyomott tömeg volt, melyből a megfojtottak utolsó jajkiáltásai kiröpültek.

Emlékszem néhány csengő gyermek hangra, mely »mamát« kiáltott s azután elcsendesült... A nők segélykérő könyei szakgatták a szívet. A férfi hangok hörögtek, mint az égi vihar távoli moraja.

Mind az, a minnek leírása hosszú, egy perc műve volt...

Hasonlított az egy szélrohamhoz, mely lesöpri, lehányja az embereket egy rakásra.

Szívem megborzadt, kezeim reszkettek s éreztem, mint hagyja el arczomat a vér.

Hátra néztem. Anyám ájulva feküdt, nőm az ijedelem által tehetetlenül téve, ült, mint egy szobor. Szemei rám voltak függesztve s úgy látszott, hogy tőlem segélyt kértek.

A színpadról sűrű füst kezdett nyomulni s befedte az egész termet, elhomályosítván a gázvilágítást. Sötét lett; a lélegzés már nehezedett.

Az iszony hasonlított egyikére azoknak, melyeket jövendőül nekünk az apokalipsis.

Fejemben mindenféle badar gondolatok kétségbeesetten üzték egymást, dőre, kivihetlen tervek fogamzottak. Emlékszem, hogy e'entén minden figyelmem a csillárban központosult, azon kuszva, fol lehetett volna jutni a fedélzetre, de onnan...

S itt gondolatom megszakadt. Elmemben hirtelen fölmerült az eszöket vesztett emberek gyászos képe, kik a bécsi Ring színház fedélzetéről egymás után ugrottak le... a halálba.

A füst sűrűsödött, hallani lehetett az égő fa ropogását, sístergését, a hőség gyorsan emelkedett s a tömeg rémülete tető pontját érte el.

Most már nem lehetett megkülönböztetni az egyes hangokat és kiáltásokat. Az a kétségbeesés ezer hangú ordítása volt, a fene vad vonítása, melyet megölnek.

A befelé nyíló ajtókat terhével önmaga előtt zárta be a tolongó tömeg s még talán egy embernek sem sikerült menekülni a teremből!

Nem tudom miért, de kezdtem levenni nyakendőmet, emlékszem, hogy erősen volt göbre kötve, mely sokáig állt ellen igyekezetemnek. Valami sötét tömeg vonult el mellettem, egyik a másik után... Majd a harmadik emeletről ugráltak le emberek, hogy szabaduljanak a fojtó füsttől.

A termet piros láng diszítette s megvilágította, maró, gyilkos füst akadályozta a lélegzést, a fej szédült, bódult.

Akkor egy gyors mozdulattal kinyitottam a páholy ajtaját, nőre tekintettem és...

Ő megértette, — megértette, hogy ugy elakarom őt hagyni segély nélkül, mint anyámat... Még isszonyubb állapotban. Mert anyám meghalhatott a nélkül, hogy öntudatra ébredjen, de az én kedves kis feleségemnek szomorú végzete parancsolta, egyenesen a halál szemébe tekinteni...

Nekem ugy látszott, hogy ő gyöngéd kék szemével sokáig és figyelmesen nézett reám. Nem volt bennök szemrehányás, csak a mély fájdalom kifejezése ült rajtok. De kit illetett ez a fájdalom? Engem? Vagy őt magát?...

Oh! Mily ólomsúlylyal fekszik: lelkem mélyen ez a tekintet...

A kedves kék szemek utolsó tekintete!...

S azután, — én elhagytam nőmet és anyámat... Holott én soha sem voltam gyáva. Őt évvel azelőtt a legnagyobb jégzajlás idején a folyóba vettem magam, hogy három fuldoklót megmentsek.

De ez akkor akaratomtól függött; most akaratom nem volt. Én csak egy vágyat éreztem: megmenekülni és élni, akár mimbe is kerüljön, akár mily nagy áron is megmentsem életemet. Ezen vágy erősebb volt nálamnál, erősebb, mint eszem és szívem.

Minden emberies érzelmet levetköztetve, mint a veszett vadállat ugrottam ki a folyósóra, mely tömve volt dulakodó néppel.

Oly erővel, melyet csak a kétségbeesés kölcsönözhet, csináltam magamnak utat a sűrű tömegben. Jajkiáltások s átkok keveréke hallatszott körülöm... S egy örült, e rettenetes dráma egyik áldozata vig dalt énekelt. Itt-ott hangos, forró imákat, vad istenkáromlás szakított meg.

Én hallgatagon, dolgoztam kezeimmel, folytonosan egyengetve a szabadulás utját. Testem itt volt, de öntudatom maradványa ott volt, hol nőm és anyám...

Mindig előttem volt feleségem kék szeméinek szivig ható mély tekintete.

Ime a láng már nyaldossa páholyunkat, belenyul kedves egyetlen nőm könnyű ruhájába s költi fel ájultságából anyámat, hogy szenvedje keresztül a legborzasztóbb halálkinokat.

Én nem láttam azt, de éreztem, tudtam azt s azért csak mindig előre törekedtem.

A folyosón már elviselhetlenné vált a szorulat. Nyomtám az asszonyokat és gyermekeket, lábbal tapostam a földön fekvőket, de elmém, minden gondolatom ott volt, hátam megett, nőm-nél, anyámnál...

A füst mindinkább sűrűsödött s a sötétség nagyobbodott...

Hol vagyok? Mi történt velem?...

Engem megmentettek. Én nem tudom: hogy, s nem tudom: minnek?

És ő?... Ime az ő mély végtelen tekintete... mindenütt csak az!

És nincs mentség, nincs igazolás!...

* * *

N. város kórházának lapjában ez esemény leírójának neve után a következőket olvassuk: »átvitetett az örültek házába ezen és ezen a napon.«

Oroszból: **B. Mihály.**

Nyilttér.

— E rovatban közlöttékért nem felelős a szerkesztőség. —

MATTONI-féle

BUDAI KIRÁLY KESERÜFORRÁSOK

Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás,
Szt.-István forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Wille, Budapest.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványviz-kereskedésben. 12—15.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORÚTH ELEMÉR.

Főmunkatárs: **FARKAS BERTALAN.**

HIRDETMÉNYEK.

"MARGIT"

gyógyforrás.

Bécsi világtkiállítás

bronz-érem.

Triesti kiállítás

ezüst-érem.

Szobránói kiállítás 1881 I-ső osztályú Díszoklevél.

Hazánk ezen, vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizét a **lélegzési, emésztési szervek idült hurutos bántalmainál**, torok-, gége-, légcső- és hörgőbetegségekben kiváló sikerrel használják: Budapesten **Dr. Korányi Frigyes, Dr. Gebhardt Lajos, Dr. Navratil Imre, Dr. Poór Imre, Dr. Kétly Károly, Dr. Barbás József.** — Bécsben **Dr. Bamberger Henrik, Dr. Duschek** egyetemi tanár és közkórházi főorvos urak. — Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint a **Margit-forrás** nemcsak **méltó versenytársa a Seltersi, — Gleichenbergi, — Gieshübli, — Radeini, — Vichyi, — Emsi** s hason összetételű vizeknek, hanem **gyógyhatásban azokat több tekintetben felül is mulja.** — **A mellbetegek klimatikus gyógyintézeteiben, különösen az általános ismert és ma leglátogatottabb klimatikus gyógyintézet Görbersdorfbán a Margit-forrás otthonossá vált.**

☞ Szándékos félrevezetések elkerülése tekintetéből kéretik a tekintetes orvosi kar, ugy a t. cz. közönség, hogy az eddig használt „Luhi“ név mellőzésével ezentul csak a „Margit-forrás“ elnevezést használni sziveskedjenek.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

KIZARÓLAGOS FŐRAKTÁR:

ÉDESKÜTY L.

magyar kir. udv. ásványviz-szállítónál

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-TÉR.

reiben. Alsó-Hegyaljáról levelet vettünk, mely tele van panaszszal s a legkedvezőtlenebb szüreti kilátásokat rajzolja. A mezei gazdák pedig a tartós szárazság miatt panaszkodnak, mely leginkább Bodroghöz vidékén uralkodik.

74. szám.
eln.

Zemplénmegye alispánjától.

Elnöki körlevél.

A tekintetes megyei bizottság tagjait a f. évi **junius 5-én d. e. 10 órakor** kezdetét veendő **rendkívüli közgyűlésre** van szerencsém tisztelettel meghívni.

- Ezen rendkívüli közgyűlés tárgyai lesznek:
1. A nmgü belügyministerium intézvénye a megyék háztartásáról szóló 1883. évi XV. t. cz. értelmében alkotott szabályrendelet tárgyában.
 2. S.-a.-Ujhely nagy község közönségének előterjesztése a Kossuth Lajos hazánk nagy fia által lakott 206. összeírasi számú háznak emléktáblávali megjelölése tárgyában.
 3. Ifj. Farkas Lajos biz. tag indítványa Kossuth Lajos hazánk nagy fiához 80-ik születési évfordulója alkalmából intézendő üdvözlő tárgyában.
 4. S.-a.-Ujhely nagy község előterjesztése a m. kir. honvédségnek allandó elhelyezése iránt a nmgü honvédelmi miniszteriumhoz intézendő felirat tárgyában.
 5. Alólírott alispán mint küldöttségi elnöknek jelentése a korcsmai hitel korlátozása iránt alkotandó szabályrendelet tárgyában.
 6. Özvegy Majláth Györgynének a hozzá intézett részvétnyilatkozatra vonatkozó válasza.
 7. Hevesmegye közönségének átirata a bukovinai magyarok hazatelepítése érdekében.
 8. Diószeghy János igazoló választmányi elnök előterjesztése az 1870. XLII. t. cz. értelmében a folyó év végével kilépő választott bizottsági tagok helyeinek választás utján leendő betöltése tárgyában.
 9. Községi számadások és költség előirányzatok felülvizsgálata.
- S.-a.-Ujhely, 1883. május 26.

Matolai Etele,
alispán.

Köszönetnyilvánítás.

Id. Schön József kereskedő ur a helybeli izr. elemi népiskolát egy tizenöt kötetből álló becses munkával megajándékozni sziveskedett. Fogadja azért a nemesszívü ajándékozó a nyilvánosság előtt is hálas köszönetünket.

S.-a.-Ujhely, 1883. évi június 1-én.

Az iskolaszék nevében:
Friedlber Albert,
iskolaszéki elnök.

A tanítótestület nevében:
Knopfler Sándor,
r. oszt. tanító és isk.
könyvtárnok.

Színház.

Szintársulatunk ma este bucsuzik el közönségünkötől. Visszatekintve a rövid színházi-saisonra: nyíltan kimondhatjuk, hogy társulat és közönség kölcsönösen megbecsülték egymást s meg voltak egymással elégedve. Okát ennek keresni sem kell. Adj, végy! Krecsányi adott, — hasznát is vette. Azon igyekezett, hogy a közönséget a maga részére hódítsa: ez csak úgy sikerülhetett — nagyon természetesen — ha változatos repertoirt állít össze s korrekt, összevágó előadásokat produkál. A műsorozatba elért volna ugyan tán gyakrabban is egy-egy klaszszikus vigjáték, népszínmű, avagy dráma; hanem tudta azt Krecsányi, hogy Ujhelyben kapósabb az operette, mert ez idő szerint a legtöbb közönség operettemániában szenved; tehát többet adott az operette-ből. Különbösen is azt hisszük, hogy a társulatban a drámai-erő kevésbé van csoportosítva. A múlt vasárnap Szigligethy kitünő népszínműve a „Szökött katoná“ került előadásra elég szép közönség előtt. A legelső magyar színműirő eredeti alakján jól lehetett mulatni, mert a szereplők is azon igyekeztek, hogy a mit az író oly jól megteremtett, valahogy ők el ne rontsák. Hétfőn Rónaszéky Gusztáv jutalomjátékánál a „Szevillai borbély.“ Elég alkalmunk volt már az egyes, kiválóbb tagok játékáról megemlékezni, azért is ez alkalommal — miután e héten a jutalomjátékok ugyan sűrűn következtek — csakis leginkább ezekre fogunk reflektálni. Hogy Rónaszékit kedveli s folyton kedvelte közönségünk, elég bizonyítéka az, hogy megjelenésekor valóságos koszoru-virágzáró, tapsvihar és harsány éljenzéssel fogadtattott. A darabon olyan mázt nem találtunk, melynél fogva az a „klaszsikus“ epithetonra igényt tarthatna; sőt azt kell mondanunk most is, hogy Rónaszéki nem jól választott. Mutatott volna ő be csak egy „Friczit“, akkor látott volna az a színház tüntetést. Ezzel nem azt mondjuk, hogy Szevillai borbélyát kifogásolnók; hanem a valódi hatást nehezebb a szalonkomikummal elérni. A szereplők dicséretesen működtek közre. A jutalmazottat egymásután háromszor négyszer kihívták. A ház zsufolásig megtelt, a mi szintén csak arról tanuszkodik, hogy Rónaszékit mindannyiszor szívesen látta közönségünk a deszkákon. Kedd „A kis herceg“ operette sikerült előadásban. Szép Csiky bohózatát „A kaviár“ jó előadásban, szép közönség előtt. Már hiába, a mit Csiky ír, az nem szokott hatás nélküli lenni. A kaviáron elejétől végig pompásan lehetett mulatni. Mulatott is mindenki. De a szereplők is vételkedtek egymással a jövedv fokozásában. Kalapot emelünk valamennyiük előtt. Csütörtökön az igazgatóné jutalmára „A kis szórakozott“ francia vigjáték. Rosszul esett tapasztalunk, hogy közönségünk annyira rabja az operetteeknek, hogy másfajta előadásra nem özönlik, még ha jutalomjátékról van is szó s még ha olyannak a jutalomjátékáról, a kit szeret. Azt pedig mindnyájan tudjuk, hogy Krecsányinét úgy az előbbi időben, mint jelenleg is szereteti közönségünk. Azonban ha nem nagy közönséget gyönyörködtetett is szép játékaival: gazdag kárpótlást találhatott azon szíves fogadtatásban, a melyben részesült. Koszoruk s virágcsokrok repültek lábaihoz s lelkesen megéljenzetett. Az előadást a jobbak közé jegezhetjük. Pénteken a „Szelházak“ énekes bohózat. Szombatra Kiss Mihály és neje jutalmul „A betyár kendője“ volt kitűzve. Mára pedig bucsuelőadásul „A dragonyosok“ című operette van hirdetve, Grün József műkedvelő ur felléptével. A társulat csak holnap fog ugyan tőlünk megválni; mi azonban már ma mondjuk az „Isten hozzád“-ot. Örömmel üdvözlöttük derék színészeinket megérkezésükkor: sajnálkozva mondunk nekik bucsut eltávozásukkor. Megszoktuk őket, de meg is szerettük. Sok derék jóra való tag volt a társulatban, kik pártolásra bárhol is igényt tarthatnának. Holnap tehát utra kélnék. Nem kívánhatunk jobbat, mint ha azt kívánjuk, hogy Budán is legyenek megelégedettek s hozzá őket isten máskor is még közzénk! F.

Irodalom.

A „Magyarország és a Nagyvilág“ május 21. száma következő érdekes tartalommal jelent meg: Szöveg: Meghaltak találkozásai. Rajz. Margitay Dezsőtől. — A fecskékről. Költemény. Váradi Antaltól. — A szikla alatt. Elbeszélés. Szépfaludi Ö. Ferencztől. (Folyt.) — A Kremlin Moszkvában. Gautier Teofil után. — A czárné koronázási öltönyben. — Sarah grófnő. Ohnet György regénye. Fordítja Sziklay János. (Folyt.) — Május ötödike. Költemény. Radó Antaltól. — Az újjáépülő Szeged. — Az olasz trónörökös a római tornán. — Kitiintetett kutyák. — Seta a Rivierán. — A magyar tud. akadémiá nagygyűlése. — A „Magyarország és a Nagyvilág“ pályázata. — Irodalom. — Hirrovat. — Heti naptár. Képek: Az újjáépülő Szeged. (A Klauzál-tér keleti része.) — A Kremlin és a Nikolai-palota. — A Lubianka-tér s a kapu, melyen át a czárné Moszkvába vonult. — A czárné a koronázási öltönyben. — Az olasz trónörökös a római tornán. — Seta a Rivierán. (4 képpel) — Kitiintetett kutyák.

Az „Ország-Világ“ május 26-iki száma is arról tanuszkodik, hogy a saison morte, mely még a legnagyobb lapokon is erőt vesz, éppen nem győzedelmeskedik e kitünő képes lapon. Cikkeit, képei mind erre vallanak. Acsády regénye, mely e számban már nagyon felcsigázta az olvasó figyelmét és érdeklődését, úgy látszik, egyike lesz a legjelesebb új társadalmi regényeknek. Frankenburg Adolf kitünő veterán írónk „Két örült szerelme“ című rajzában hatalmas vonásokban ábrázolt jellemeket ad. Igen ügyes befejezést nyer Kürthy Emil „A rejtély kulcsa“ című vig beszélye. Ifj. Dumas Sándor „Az élet husz éves korban.“ a pikáns, de azért jó ízlés határai közt levő irodalmi munkák olvasóinak való. — Csáktornyai Lajos hangulatteljes verset közöl a „Nászj“ czímmel. Latkóczy igen szépen, magyar rythmusban fordított klasszikusokat mutat be. A hét történetét Relle Iván írta. Képei nagy kört ölelnek át: így az „Egy életkérdés.“ bájos idyll; sok szerelmes lány fogja sőhajta nézni a szép eredeti rajtot; gyönyörű kép az „Erdei királynő regéje.“ egy bájoló szép mese, mesteri rajzban feltüntetve. Képek az állatvilágból cím alatt kilencz állatot mutat be a híres Brehms munkájából. Jó genre-kép az „Egy vasárnap délután a budapesti városligetben.“ mely a fővárosból mutat be egy darab életet az ünnepi napokból, midőn „le peuple s’amuse.“ — Ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe e derék, páratlan képes lapot. Ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, évnegyedre 2 frt 50 kr. Előfizetheti a kiadótulajdonosok, Wilckens és Waidl kiadóhivatalában, Budapest, koronaherczeg-utca 3. sz.

Új zeneművek. Táborosky és Parsch zenemű-kereskedésében Budapesten megjelentek: Löw József 428-ik mű. Üdítő hangok. Öt hang terjedelemben írt három jellemző zongna mű. (Négy kézre.) 1. A királyi huszárok. 2. A három tollastárs. (Pitypaty, kukuk és tengelice.) 3. Ünnepegy-induló Minden szám 1 frt.

Egy látogatás Grossmann és Rauschenbach első magyar gazdasági gépgyárában és gépraktárában Budapesten.

Egy barátunknak legutóbbi időzésénél a fővárosban alkalma volt a fenti telepítvényeket megtekintetni, a hol is oly sok újjal és érdekesse találkoztott, hogy kellemesen inditva érezte magát a látottakat, a mennyiben az épen elérhető, a következőket olvasóink elé terjeszteni.

Az engedély, a gyárat — mely a külső vácsi uton az osztr. pályaudvar közelében fekszik — megtekinteni, készségesen megadatott és

tényleg várakozásainkat teljesen felülmulva találuk, midőn terméin átmentünk.

Vezetőnköt követve, mindennek előtt egy nagy épületbe léptünk, melyben a kovácsműhely és vasöntőde létezik. Az épület majdnem egészen kőből és vasból készült, magas és óriási ablakai igen nagy világosságot bocsátanak be, a munkásokra és munkára nézve felette előnyös, mi a munkásokra és munkára nézve felette előnyös.

A számos kovács-tűzhely, melyek valamennyien szelelők által tartatnak lángban, üllők és gőzkalapácsok mellett, láttunk új szerkezetű és nyeseő gépeket és a kovácsműhelyet, melyben természeténél fogva, sok gép nem lehet, igen czélszerűen berendezve találunk.

A vasöntőde — épen jókor jöttünk, hogy egy öntésnél jelen lehessünk — szintén czélszerűen van berendezve és valóban hiba nélküli finom öntést hoz létre.

A vasöntődeből utunk, nagy fakészlettel megrakott fafészereken és egy raktáron át, mely egészen meg volt tömve kész gépekkel, a tulajdonképeni gyári épületbe vezetett. Az három emelet magas és minden emelet, óriási méretekben egy termet képez. minő termetek még eddig nem láttunk. Itt is igen széles és magas ablakokat találunk, úgy hogy a termék teljesen világosak. A földszintben az indító gép van, — a kazánház mintegy 20 lépésnyire a gyári épülettől fekszik, — mely az összes áttéti tengelyzetet működésbe hozza. Ezen teremben találkoztunk különleges gépekkel, melyek csakugyan czélszerűség tekintetében mindent felülmulnak, mit eddig láttunk. Furógépek, hatalmas esztergapadok, gyaluló gépek stb. s mindezen gépek az előállítandó géprészek készítéséhez különösen szerkeztve.

Munkás élet uralkodik itt és mintaszerű rendben fekszenek az egyes géprészek a működő gépeknél, hogy összegyűjtve a felszerelőkhoz jussanak és rövid időben egészsze egyesüljenek. A kész gép azután többszöri próbának lesz alávetve, mely azonban a pontos munka folytán legtöbbször már a kezdetől fogva rendszeren és pontosan működik és csak ritka esetben igényel mellékes helyreigazítást.

Az első emeletnek hasonló nagy termében, melybe egy felvonó által jutunk, az asztalos műhely van elhelyezve és a másodikban a kész gépek be lesznek festve. Ha azok azután megszáradtak, a felvonó által az első emeletig és innen egy hidon át a már említett raktárba vitetnek.

Valamennyi termék légszesz- és vízvezetéssel vannak ellátva és azonkívül gőzfűtés is létezik, mely netaláni tűz esetén egyszersmind oltó szerül használható, miután a vízgőz a tüzet elfojtja. Említjük még a kazánházhoz csatolt gőzvel fűlött fa-száritó termet és zárjuk ezen gyár leírását a megjegyzéssel, hogy még nem találtunk telepítvényf, mely oly általános czélszerű berendezésekkel bírna, tényleg azonban egyet sem, melyneka siker oly annyira mintegy a homlokára volna írva, mint ennek.

Legjobb benyomással távoztunk ezen gyárból és indultunk a vácsi köruton fekvő raktárba. Ezt minden érdeklődőnek, a ki Pestre érkezik, meg kellene tekintenie, mivel gazdagabban és áttekinthetőbben berendezett raktárt nem fogunk találni sehhol sem. Az udvarban talán vagy 70 gőzmozdony áll, azután jön egy raktár emelettel, felvonókkal, futó darukkal és hidakkal ellátva, a melyben földszint, első és második emeleten gőz- és járgánycséplőgépek, rosták, trieurók, stb. százaneként vannak beraktározva. A második még nagyobb ház, mely már a gyár-utczára nyílik, földszintben teli van mindenféle nagyságu gőzmozdonyokkal és gőzcséplőkkel, melyek mintául megtekintésre fel vannak állitva. Az első emeleten tovább járgány-cséplők vannak beraktározva. A harmadik és negyedik emelet mintateremül szolgál és itt mindennemű járgány-cséplők, trieurók, ekék, vetőgépek, stb., stb., egy szóval dus választékban fellelhető mind az, a mit egy gazda használhat. Ezen telepítvény megtekintését minden érdeklődőnek a legmelegebben ajánlhatjuk.

CSARNOK.

A kék szemek utolsó tekintete.

Megakartam tudni rettenetes főfájásom s azon hallucinációk okát, melyek engem éjjelenként gyötörnek. Kérdeztem az orvost s azt felelte, hogy ez az idegek túlfeszítésének következménye, nit a közelmúltban valami borzasztó esemény idézett elő. Tollat s papirt veszek elő, hogy leírjam a katasztrófát s még egyszer átéljem az isszonytos dráma minden phásisát. Valami sajátságos, fájdalmas élvét találok benne.

Bel- és külföldi
természetes ásványvizek

és forrástermények főraktára

SZENTGYÖRGYI VILMOSNÁL

Sátoralja-Ujhelyben.

4-4

Ruston, Proctor és társa

Budapest, Nádor-utca 39. és 41. szám,

ajánlják a legelső díjakkal kitüntetett

gőzmozdonyaikat

fa- és szénfűtésre,

szabad. szalmafüto

gőzmozdonyaikat

gőzcséplőgépeiket

dobmentő

és

üveg tisztító előkészülékkel.

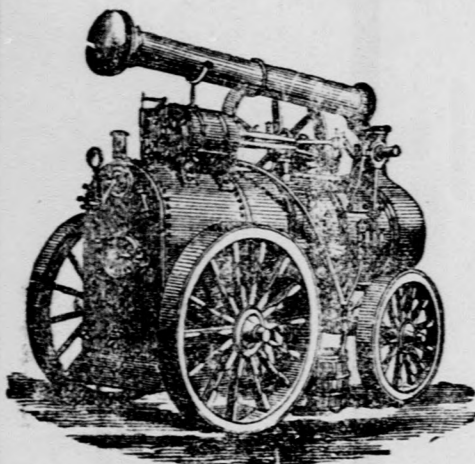
Hoffherr-féle egyszerű és tisztító cséplőkészleteket járgányhajtásra.

1-10

Arjegyzékek bérmentve küldetnek.

ROBEY & COMP.

Budapesten, IX-ik kerület, Üllői ut 35-ik szám alatt,

ajánlják országsszerre legjobbnak ismert

tüzenyagot megtakarító

szén-, fa- és szalmafütesre

berendezett

gőzmozdonyaikat

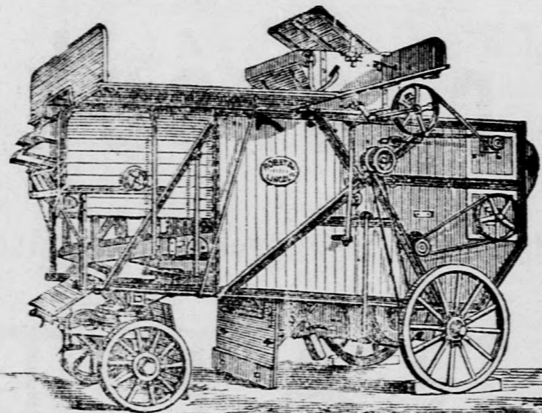
felülmulhatatlan és bármely időjárás vi-

szontagságainak legjobbnak ellentálló

vasgerendás cséplőgépeiket

szabadalmazott magán etető szerkezettel

vagy a nélkül.

Arjegyzékek, ugy Magyarország első rendü uradalmi és gazdaitól származó s gőzcséplő készleteink rendkívüli nagy munkaképességéről és utólérhetetlen tartósságáról szóló bizonyítványokat tartalmazó legújabb kiadványunkat, kívánatra bérmentve küldjük.

1-10

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a m. k. közalapítv. sajlódi kasznársági irodában f. évi júniushó 28 án délelött 9 órakor a következő s Zemplénmegyében lévő bérleti tárgyak fognak zárt ajánlatok benyujthatásával egybekötött nyilvános árverésen 1883 évi októberhó 1 től 1886. évi szeptemberhó 30-ig terjedő három évre bérbe adadni:

Köröm italmérés jog kik ár 762 frt 60 kr.

Bodrogkislaludi korcsma és

italmérés » 1010 » — »

Bodrogkislaludi halászat » 105 » — »

Longi italmérés jog » 25 » 10 »

Longi köporbánya » 50 » 10 »

A magyar nyelven szerkesztett 50 kros bélyeggel, s a bértárgy kikiáltási árának 10% val ellátott zárt ajánlatok 1883. évi júniushó 28-ig délelött 9 óráig egyedül a sajlódi kasznársági irodába adandók be, hol az árverési feltételek is a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Utó ajánlatok nem fogadtatnak el; versenyző a zárt ajánlatban kijelenteni tartozik, hogy a feltételeket ismeri s azokat elfogadja.

Bérlők kik az uradalommal perben állanak vagy bértartozásban vannak, ugy nemkülömben kiskorúak nem versenyezhetnek.

Sajlód, 1883. évi májushó 29.

1-3

Kir. közalap. kasznári hivatal.

Vh. 168. sz.

1883.

Árverési hirdetmény.

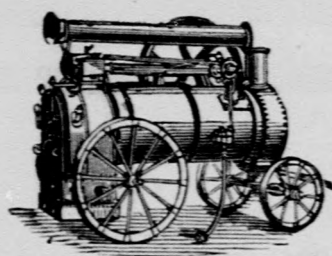
Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a király-helmecezi kir. járásbírósság 391/83. sz. végzése által Lefkovic Ignác végrehajtató javára Kelner Ignáczné s társai ellen 625 frt tőke, ennek 1882. év augusztushó 9. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 85 frt 83 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kiel. végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 968 frta becsült 6 igás ló, három tehén, egy előhasu tinó, három tavalyi üsző és egy éves bikaborju, egy két éves ökör, két lószekér, két ökör, 80 szekérsny fűzfa és 100 vékányi csőtengeriből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 628. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Vajdacska községben leendő esközlésére 1883-ik év júniushó 11-ik napjának délelött 9 órája határidőül kituzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt K.-Helmecezen, 1883-ik év májushó 25. napján.

Evva Károly,
kir. bírósági végrehajtó.

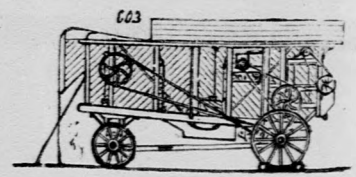

RANSOMES, HEAD ÉS JEFFERIES

FŐÜGYNÖKE

GROSSMANN J.

BUDAPESTEN.

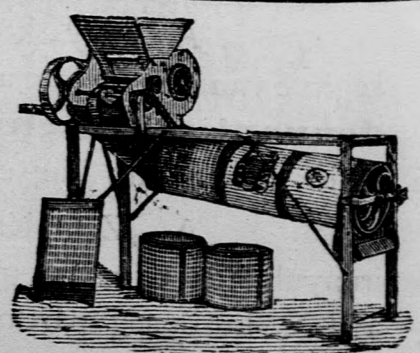
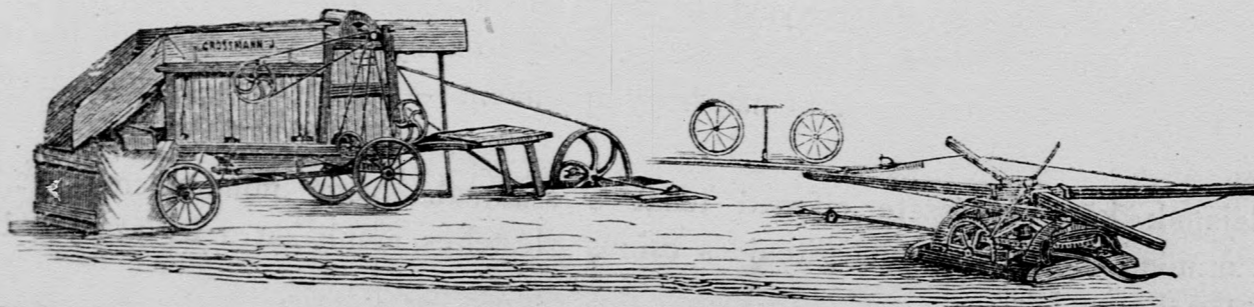
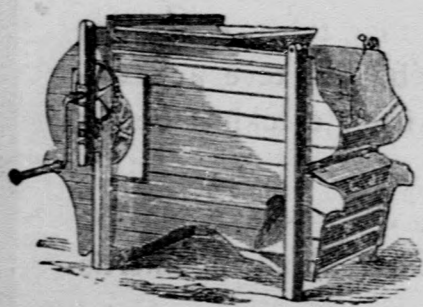

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA

7-10

BUDAPESTEN.

Nyomatott S.-a.-Ujhelyt, a „Zemplén” gyorssajtóján.